



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et  
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris  
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.  
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

**Delvaux, André**

**Coloniæ Agrippinæ, 1686**

Tit. 15. De eo, qui mittitur in possessionem, rei servandæ caussâ.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

verus edictis, vel uno pro tribus, quod vulgò peremptorium appellatur. evocatus, & nulla iusta causa impeditus, præsentiam sui facere convenit, l. Contumacia 53. D. de re iudicata; vel si compareat, Judicis dicto obtemperare recusat, l. unica D. Si quis ius dicenti &c. vel absque Judicis licentia recedit, c. Causam hoc tit.

Dixi, nullâ iusta causa impeditus; quia si ob adversam valetudinem vel aliam iustam causam non compareat, vel non obsequatur, poenam contumacis non patitur, d. l. Contumacia versus poenam cum seq.

4. Contumacia autem litigatorum variè coercetur, nunc litis damno, d. l. Contumacia; nunc, multa; à Judice inflicta, l. 2. D. Si quis in ius vocatus &c. DD. in l. Omnibus D. Si quis ius dicenti &c. (quæ duæ poenæ tantum locum habent: in vero contumace, juxta DD. in d. l. Omnibus §. fin. Maranta d. t. De contumacia n. 9. nunc condemnatione in expensas, c. Cum dilectis h. tit. vel aliter, secundum Judicis arbitrium, si non sit solvendo, cap. Finem litibus h. t. Interdum ad iudicium in virtus ducitur, l. Consensaneum Cod. quomodo & quando Iudex &c. Subinde rei sequestratione punitur, cap. Ex litteris h. t. Interdum excommunicatio afficitur, c. Tua frater mitatus sup. ut lite non contestata &c. Glossa in cap. Aliter h. t. in 6. & in c. Constitutionem 9. De sententia excommunicat. in 6. nisi quod hodie ad poenam excommunicationis non deveniatur, quando potest adversus eum fieri realis aut personalis executio. Vide Conc. Trid. Sess. 24. cap. 7. De reformat. Aliquando etiam missionem in bonorum possessionem patitur, iis scilicet casibus in quibus ea locum habere potest, ut latius ad Tit. seq. explicabitur.

## TITULUS XV.

## De eo, qui mittitur in possessionem, rei servandæ causâ.

1. Ob contumaciam rei ex primo decreto mittitur actor in possessionem bonorum custodia causâ.

2. Post annum constituitur versus rei possessor, etiam citra decretum in actione reali.
3. In actione personali non nisi ex secundo decreto.
4. Reo contumace, postquam contestata lis est, iudex procedet ad sententiam definitivam, si constet de causa veritate.
5. Si minus, ad iudicabit auctori possessionem.
6. Missio in possessionem locum non habet in beneficiis.
7. De auctore contumace.

**D**iximus Tit. præcedenti, actorem aliquando ob contumaciam rei mitti in possessionem bonorum seu rei petita: hic docetur, quid juris actor ex hac missione consequatur.

1. Quod ut melius intelligatur, diligenter attendendum est, utrum reus, ante litem contestatam contumax, reali an personali actione conveniatur, & an suo an alieno nomine possideat rem. Nam si in rem actione conveniatur, & rem petitam suo nomine possideat, sitque contumax ante litem contestatam, actor, custodia causa mittitur ex primo decreto in possessionem rei, juxta modum & mensuram petiti & in libello declarari debiti, c. Quoniam §. in alio sup. ut lite non contestata &c. ut hac ratione ratio affectus veniat responsurus reus. Quod si intra annum venerit, præstita cautione iudicio fisti, & exhibita satisfactione congrua pro refusione expensarum, possessionem recuperabit.

2. Alioquin si intra annum à die missionis, cautionem hujusmodi dare neglexerit (nisi per reum non steterit, quo minus data sit, sed per ipsum forte iudicem; tunc enim non labitur reo anni spatium, intra quod eum cave-re oportet, cap. 2. hoc tit.) actor statim, id est absque alio Judicis decreto, verus constituitur rei possessor, & fructus facit suos, parti adversæ super proprietate dumtaxat defensione legitima reservata, d. c. Quoniam §. in alio. &c. 1. & 2. h. t. Imò etiam, petente actore, potest procedi ad rei petita venditionem, si constet summarie de debito, potest ea adiudicari auctori in solutum, pro modo petiti debiti; l. Cum proponas Cod. De bonis auctoris. Iudicis possid. Sin actione reali conveniatur quis alieno nomine possidens, prout conveniri potest, l. Officium 9. D. De rei vindicet, tum actor nominabit



nabit dominum in iudicio; & si post insinuationem, eidem domino infra præscriptum à iudice terminum factam, ipse dominus per se vel per procuratorem non compareat, ac tribus edictis legitimè evocatus in eadem contumacia persistat, actor post summariam cognitionem mittetur in rei possessionem, absenti proprietatis quaestione reservata, d. c. *Quoniam* § in aliis.

3. In actione vero personali, si intra annum non compareat contumax reus, mittetur actor in bonorum possessionem primo mobilium, deinde immobilium, si mobilia non habeat, & postremo iurium, pro modo declarati debiti, *Auth. Et qui jurat Cod. De bonis auctoris iudicis possid.* (licet olim ex actione personali missio fieret in omnia bona, excepta causa damni infecti, l. 1. *D. Ex quibus causis in possessionem eatur*;) aut excommunicabitur reus, si hoc meruerit protervitas ejus, id quod iudex arbitrabitur, d. c. *Quoniam* §. *fin. & ibi Panormit.* Intra annum vel etiam post annum veniens audietur, & possessionem recuperabit, juxta distinctionem antea allatam, nempe si promittat iudicio sisti, & offerat satisfactionem expensarum. Alioquin, lapsio anno, actor non quidem statim, id est abique decreto, sed decernente iudice; atque ita ex secundo decreto efficitur verus possessor, salva reo proprietatis causa, d. c. *Quoniam*.

Decreto iudicis hic propterea opus est, ad hoc ut actor veram rei possessionem consequatur, quia mittitur in possessionem rei non suæ, sed tantum sibi debita. At in reali mittitur in possessionem rei, quam contendit esse suam, & quæ propter contumaciam rei præsumitur esse actoris, ideoque ibi secundo decreto opus non est, Vide *Welenb. ad tit. D. De damno infecto*.

4. Quod si reus actione in rem conventus, post licentiam contestatam contumax fuerit, tum si diligenti adhibito examine, de controversiæ motæ veritate constet aut constare possit ex actis, puta quia testes recepti sunt aut recipi possint, vel instrumenta exhibita, confessiones factæ, potest iudex, reo absente, ad sententiam definitivam procedere, vel reum absolvendo, si justam causam habuerit, vel condemnando, si noxius inventus fuerit, eamque executioni mandare, l. *Properandum* 13. §. *fin. autem reus* 3. *Cod. De iudiciis, cap. Prore* 4. *sup. De dolo & contumacia*.

Nec obstat, quod sententia contra absentem & indefensum lata sit nulla l. *De unoquoque* 47. *De re iudic. l. 1. Cod. De sententiis & interlocut. om. iud.* quia id quidem verum est regulatiter, sed excipitur hic casus, propter contumaciam rei absentis; & litigatoris absentia, inquit Imp. Dei præsentia repletur, d. l. *Properandum* §. *enim autem* 4. usque ad eod., ut ne quidem reus ob contumaciam absens condemnatus, postea veniens ac fidei iussores offerens audiat, d. §. *fin. autem*; nisi forte confessum, & iudice adhuc pro tribunali sedente, venerit, l. *Dirius* 7. in *prin. D. De restitu. in integrum*. Sicut etiam non est audiendus, si à sententia condemnatoria appellare voluerit, quia de se quæri debet, qui propter contumaciam suam condemnari meruerit, non debet de iudice: nisi forte in exhibendo instrumento, quod exhibere iustus erat, contumax exstiterit, l. *Creditor ultimo* §. *iustus* *D. De appellat.*

5. Si verò reo post licentiam contestatam contumace, non possit iudici constare ex actis de veritate causæ, ut quia actor nullos testes aut instrumenta produxerit, nec ulla confessio facta sit, tum non procedat ad sententiam definitivam, sed actori adjudicabitur veram rei possessionem, salva absenti proprietatis quaestione, d. c. *Prore in fine* & d. l. *Properandum* §. *fin. autem*. Quod si adjudicationi possessionis locus non fuerit, tum reus, etiam invitus, cogendus est, ut compareat, l. *Consensaneum circa finem* & *Quomodo & quando iudex* & c. Si actor, ob potentiam aut dolum rei contumacis, non possit possessionem sibi adjudicatam intra annum ingredi, vel acquisitam amiserit, nihilominus, ne contumax sit melioris conditionis, quam obediens, anno elapso efficitur verus possessor, c. *Contingit* §. *sup. De dolo & contumacia*: nisi cautionem præstiterit reus de stando juri, c. 1. *sup. eod. tit.*

6. Cæterum missio hæc in possessionem bonorum locum habet, cum de rebus profanis disceptatur, non etiam cum de beneficiis, ut dignitatibus, personaribus vel beneficiis Ecclesiasticis: ut evitetur ingressus vitiosus ad beneficia, quæ obtineri sine canonica institutione non possunt. Ideoque in illis ob contumaciam rei causa diffinitur etiam licet non contestata, c. *unico end. in 6.* Idemque obtinet in causa matrimoniali, ubi alter conjugum ita absens, quod



quod peremptorie citatus venire contemnat, aut malitiose se occultet, vel impe liat, ne ad se perveniat citatio, *e. fin. h. porro sup. Ut lite non contestata, &c.* Quibus autem casibus locus non est missioni in possessionem, reus ante liris contestationem contumax, ut juri pareat, per Ecclesiasticam censuram compellendus est, *e. Tua fraternitatis sup. Ut lite non contestata &c.* Et haec de reo contumace.

7. Quod ad actorem attinet, si is constituto sibi tempore in judicio non comparuerit, potest reus instare, ut in expensas condemnetur, *cap. 1. De dolo & contumacia in 6.* imò in omnia damna, *l. Sancimus Cod. De judiciis*: Nec citabitur ulterius reus ad ejus petitionem, nisi caverit de veniendo & comparando *d. e. 1 in 6.* Vel petere potest, ut actore legitime citato & non comparente, ad probationem admittatur, & cognita negotii qualitate sententia feratur, etiam lite nondum contestata, *e. Causam sup. De dolo & contumacia* Secus atque in reo contumace, in quo ad sententiam non devenitur, nisi lite contestata: idque propter contumaciam actoris, quae major est, quam rei, receptum est *Gloss in d. c. causam*: nam actor agere non tenetur, *soto tit. Cod. Ut nemo iustus agere vel accusare cogatur*, reus vero citatus necessario comparere debet, *e. Veniens inf. De accusat.* Quod si de negotii qualitate commode constare non possit, reus a iudicii instantia & observatione relaxabitur, etque actor absens in expensas frustra factas condemnabitur, *d. c. De dolo & contumacia in 6.*

TITULUS XVI.

Ut lite pendente nihil innovetur.

1. Regula, Lite pendente nihil innovandum esse.  
 2. Lite pendente quomodo dicatur.  
 1. NE quis existimet, regulariter pendente lite posse aliquid innovari, quo status causae pendens immutetur in alterius praedictum, ex eo, quia supra dictum est, actorem ob rei absentis contumaciam posse mitti in possessionem bonorum: ideo hic subiicitur regula generalis in contrarium, nempe quod lite pen-

dente nihil sit innovandum, quo vel actoris vel rei persona, aut conditio, vel litis pendente qualitas statuve aliquo modo immutetur in praedictum alterutrus: adeo ut lite pendente ne quidem Principi vel summo Pontifici supplicare liceat, sed rescripta, lite pendente impetrata, non facientia liris mentionem, tanquam subreptitia, vitibus destituantur, *e. 1. & fin. h. 1.* quia praesumitur Princeps aut summus Pont. non fuisse concessurus, si intellexisset litem super ea rependere, *cap. Super litteris 20. sup. De rescriptis.* Hinc etiam actionem & rerum litigiosarum alienatio, pendente lite quovis titulo facta, est prohibita, & ipso jure irrita, *cap. 3. 4. h. 1.* Imò is, qui recepit, non tantum cogitur eam rem confestim alienanti reddere, sed & amisso pretio tantumdem fisco prestare cogitur, si sciens rem litigiosam emerit, vel per aliam speciem contractus receperit: alias si nescierit rem litigiosam esse, pretium illius vel veram aestimationem, ubi pretii datio non intervenit, una cum alia tertia parte eju dem ab alienante recuperabit. Et, si res, lite pendente alienata, non possit recuperari, debet is, qui eam alienavit, aliam equivalentem in locum illius surrogare, *d. cap. 3. & 4. hoc tit.*

2. Pendere autem lis dicitur hoc loco, non tantum, quando lis est contestata, sed simul atque reus ab actore in jus vocatus est, addita & clarè expressa causa, ob quam vocetur, *Clement. 2. hoc tit.* Litigiosa vero res dicitur, de cuius dominio causa movetur inter actorem & reum sive possessorem & petentem iudicialia conventionione, *l. 1. juncta Auth. Litigiosa Cod. De litigiosis.* Et ideo controversia super possessione non facit rem litigiosam, *Glossa in cap. 1. inf. De confirmat. utili. vel inut.* Accusatus igitur adulterii, propter quod agitur ad divortium, id est ad separationem thori, non debet pendente lite ab uxore separari, seu privati possessione conjugali, *cap. 2. hoc tit.* quia liris pendencia non suspendit exercitium matrimonii, *Panormit. in c. 2. n. 4. inf. Qui filii sint legitimi.*

Similiter si ex duobus litigantibus super electione, de se in discordia facta, alter decedat, vel renuntiet, vel à prosecutione causae excludatur, ad novam electionem, ante litem super electione alterius finitam, procedi non potest,